

ARAŞTIRMA / RESEARCH

Üniversite yaşamının cinsel mit ve tutumlara etkisi

Impact of university life on sexual attitudes and sexual myths

Özge Eriş Davul¹, Aylin Ertekin Yazıcı²

¹Hatay Devlet Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Hatay, Turkey

²Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Mersin, Turkey

Cukurova Medical Journal 2019;44(4):1432-1441.

Abstract

Purpose: The aim of our study is to evaluate the effects of university education, which is the highest level of personal development and formal education, on sexuality issues related to young adults themselves, the choices of others, the imam marriage which is a social issue, their attitudes towards sexuality and myths about sexuality.

Materials and Methods: In addition to the questionnaire we prepared for this purpose, a standardized scale, Sexual Myths Scale was applied to 1st and 4th grade students of Mersin University and the results were compared.

Results: A total of 666 students of 337 1st grade and 329 4th grade students participated in the study. 54.1% of the participants were female and 45.6% were male. The duration of university education had a positive effect on persistence of sexual myths and attitudes. Factors such as advancing age, maturing relationships, individual development, research, and easier access to information were also effective.

Conclusion: University life has a positive effect on changing sexual attitudes and reducing sexual myths. The results are beneficial in terms of taking social measures and guiding new policies.

Keywords: sexual myths, sexual behavior, college student

Öz

Amaç: Çalışmamızın amacı kişisel gelişimin ve örgün eğitimin en üst basamağı olan üniversite eğitiminin genç yetişkinlerin kendileri ile ilgili cinsellik konularına, başkalarının seçimlerine, toplumsal bir konu olan imam nikâhına bakış açılarını, cinselliğe dair tutumları ve cinsellikle ilgili mitler üzerine etkilerini değerlendirmektir.

Gereç ve Yöntem: BU çalışma için hazırlanmış olan anketin yanısıra standardize bir ölçek olan Cinsel Mitler Ölçeği, Mersin Üniversitesi 1. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulanmış, sonuçları karşılaştırılmıştır.

Bulgular: Çalışmamıza 337 1. Sınıf ve 329 4. Sınıf öğrencisi toplam 666 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların %54.1'i kadın, %45.6'sı erkektir. Üniversite eğitiminde geçen sürecin cinsel mit ve tutumlara pozitif yönde bir etkisi olduğu belirlenmiştir. İlerleyen yaş, olgunlaşan ilişkiler, bireysel gelişim, araştırma, bilgiye daha kolay erişme gibi faktörler de etkili olmuştur.

Sonuç: Üniversite yaşamının cinsel tutumları değiştirici ve cinsel mitleri azaltıcı etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Sonuçların toplumsal önlemler almak, yeni politikalar üretilirken yol gösterici olmak açısından fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: cinsel mit, cinsel tutum, üniversite öğrencisi

GİRİŞ

Cinsellik deyince başta üremeye yönelik davranışlar akla gelmekle beraber cinsellik terimi; tercihler, kurallar, toplumsal düzen, kadın-erkek rolleri, aile yaşantısı, psikiyatrik ve bedensel sağlık gibi çok çeşitli konularla ilintilidir. Cinsiyet doğuştan gelen, değiştirilemeyecek özelliklerdendir. Gelişmekte olan toplumlarda ve doğu toplumlarında ise ciddi bir

ayrımcılık nedeni olmaktadır. Günümüz kadını iş yaşamına aktif olarak katılmakta, sorumlulukları, beklenti, tercih ve tutumları değişmektedir. Ancak ataerkil toplum düzeni, bu değişimler nedeniyle, aile içi çatışmalara ve artan oranlarda boşanmalara sebebiyet vermektedir.

Cinsellik, günlük yaşamın ve insan doğasının en temel davranışlarından biri olmakla birlikte, yüzyıllardır toplumlarda tabu, Türk Dil Kurumu'nun (TDK)

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Özge Eriş Davul, Hatay Devlet Hastanesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Antakya/Hatay, Turkey E-mail: ozgeeris@hotmail.com

Geliş tarihi/Received: 02.07.2019 Kabul tarihi/Accepted: 15.08.2019 Çevrimiçi Yayın/Published online: 17.09.2019

açıkladığı biçimde; ‘yasaklanarak korunan davranış’ olarak kalmıştır¹. Cinselliğe bu bakış açısı nedeniyle, yeni nesillerin bu konudaki eğitimi kısıtlı kalmakta, çoğu zaman kulaktan dolma ve yanlış bilgilerle donanmalarına neden olmaktadır. Kadınlar üzerinde daha yoğun olmak üzere, gençler üzerinde ahlak kuralları, namus, töre gibi başlıklar altında güç, yönetme hakkının elde tutulması, toplum düzeninin istenen seviyede tutulması gibi amaçlarla ciddi baskılar uygulanmaktadır. Erkek egemen olan toplumumuzda cinsiyet ayrımcılığının da etkisi ile cinsellik erkeğin ‘elinin kiri’, kadının ise ‘namusu’ olarak görülmekte, bireylerin bu çerçevede yaşamlarını düzenlemesi beklenmekte, gençler üstünde ciddi sıkıntılara neden olan baskılar uygulanmaktadır. Bu baskılar kişilerin kendiliğindenliğini etkilemekte, olmak istedikleri gibi yaşamlarını, özgür karar almalarını engellemektedir²⁻⁵.

Gençlerin kendini fiziksel, zihinsel olarak örseleyebilecek ilişkilere bilinçsizce atmadan, zarar görmeyeceği seçimler yapmasını sağlamak çocuk ve gençlerin eğitilmesinden geçmektedir. Ancak uygulananın aksine konunun üstü örtük bir şekilde öğrenilip, yalan yanlış, kulaktan dolma, abartılı hikâyelerle haberdar olunması gençlere ve topluma, mitlere neden olarak, zarar vermektedir. Bireylerin bilimsel yöntemlerle eğitilmesi gereklidir⁶⁻¹⁰. Gençlerin cinsel bilgilerinin, bilgi kaynaklarının ve eğitim ihtiyacına yönelik farkındalıklarının değerlendirildiği pek çok çalışma yapılmış olmakla beraber, halihazırda örgün eğitim programına entegre edilmiş, cinsel eğitim programı yoktur. Böyle bir programın yokluğu nedeniyle aileler de çocuklara ne bilgi vereceklerini bilememektedirler. Cinsel eğitim ile ilgili önyargıların muhtemel nedeni; cinsel eğitimin çocukları cinselliğe yatkınlaştırıcı olabileceği ile ilgili düşüncelerdir². Cinsel mitler ve içerik konusunda yapılmış çok sayıda ulusal ve uluslararası çalışmada bu yatkınlaştırıcı faktörlerin ön plana çıkarılması çağrısında bulunulmuştur¹¹⁻²².

Bu çalışmanın amacı mevcut durumda en ileri eğitim seviyesi olan üniversite eğitiminin gençlerin cinsellik ile ilgili görüşlerini belirlemenin yanısıra, kendilerinden farklı cinsel eğilimi olan kişilerle, cinsellikle ilgili mitlere ve kendilerinin tutumlarına yansımalarını incelemektir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışma kesitsel bir araştırmadır. Bu çalışma için

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Etik Kurulu 11/12/2014 tarihli ve 2014/274 sayılı kararı ile onay alınmıştır.

Üniversite öğrencileri ile daha önce de benzer çalışmalar yapılmış olup Mersin Üniversitesi toplam öğrenci sayısına göre değerlendirildiğinde sonuçların anlamlı olduğunu söyleyebilmek için ulaşılabilecek gereken minimum katılımcı sayısı yapılan güç analizine göre 630’dur. Araştırmamızın evrenini Mersin Üniversitesi’nde, 2014-2015 öğretim yılında Fen-Edebiyat Fakültesi, Konservatuar, Güzel Sanatlar, Mühendislik ve Tıp Fakültelerinden 1. ve 4. sınıfta okumakta olan öğrenciler oluşturmuştur. Çalışmaya 18 yaş üstü ve gönüllü kişiler dahil edilmiş olup, 1 kişi 18 yaş altı olduğu için, 12 kişi de ölçüğü doldurmaktan vazgeçtikleri için çalışmadan dışlanmıştır. Çalışmaya gönüllü katılım sağlanmıştır. Katılımcılara çalışmanın amacı anlatıldıktan sonra formlar dağıtılmıştır. Onam formu dağıtılan anketin başında yer almaktadır. Anketi inceleyip devam etmek istemediğini belirten öğrenciler çalışmaya dâhil edilmemiştir. Sadece 18 yaş üstü olan öğrenciler çalışmaya dâhil edilmiştir. Çalışma için her fakültenin yönetimi tekrar bilgilendirilmiştir.

Veri toplama araçları

Anket formu

Katılımcılara araştırmacılarca benzer çalışmalarda kullanılan anketler incelenerek hazırlanmış; yaş, cinsiyet, kişinin yetiştirildiği yer, aile eğitim durumu gibi demografik verilerle beraber, cinsel eğitimin ne şekilde nerden alındığı, ailelerin cinsellikle ilgili konulara yaklaşımı, gençlerin farklı tercihler, bekâret, toplumsal cinsiyet rolleri, çeşnellik ve dini nikâh konularındaki yorumlarının değerlendirileceği 26 soruluk bir anketi doldurmaları istenmiştir^{3,4}.

Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ)

Katılımcılara cinsel mitler üzerine çalışmaları ile tanınan Bernie Zilbergeld tarafından oluşturulmuş²³ ve sıklıkla benzer çalışmalarda da tercih edilen, 30 sorudan oluşan 5’li Likert tipi, CMÖ dağıtılarak yanıtlamaları istenmiştir. CMÖ’de kadın-erkek rollerinin cinsel yaşamdaki yansımaları, cinsellikle ilgili beklentilerin değerlendirildiği sorular, mastürbasyon ile ilgili bilgiler değerlendirilmiştir.

İstatistiksel analiz

Verilerin istatistiksel analizi için SPSS 11.5 istatistik paket programı kullanıldı. Normal dağılım koşulunu

sağlayan sürekli değişkenler için tanımlayıcı istatistik olarak ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler verildi. Kategorik değişkenler için frekans ve yüzde değerleri verildi. İki kategorik değişken arasındaki ilişkinin kontrolü için Chi-Square Test kullanıldı. Normal dağılan sürekli değişkenlere ait ikiden fazla bağımsız grup karşılaştırması için ANOVA yapıldı. İstatistik anlamlılık seviyesi $p < 0.05$ olarak alındı.

BULGULAR

Örneklem kümemizi oluşturan grup 18-39 yaş aralığındadır. Ulaşılan 1. ve 4. sınıf öğrencilerin sayıları hemen hemen eşittir. En fazla katılım 280 kişi ile Fen Edebiyat Fakültesinden olmuş, sırasıyla 185

kişi ile Mühendislik Fakültesi, 154 kişi ile Tıp Fakültesi, 39 kişi ile Güzel Sanatlar Fakültesi ve 8 kişi ile Konservatuvar izlemiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin % 54.1'i kadın, %45.6'sı erkektir. Demografik verileri değerlendirilen katılımcıların %78.4'lük çoğunluğu şehir merkezinde, %20.3'ünün kırsal alanda yetiştiği, %61.6'sının ailesiyle yaşamaya devam ettiği belirlendi. Katılımcıların ilk flört yaşı ortalaması 15 ± 3 olarak belirlendi. Cinsiyetlere göre yapılan karşılaştırmada fark saptanamadı. Katılımcıların %55'i birden çok kişi ile ilişki yaşadığını, %58'i ise bir kişi ile uzun süreli ilişkisi olduğunu ifade etmişti. Anne ve baba eğitim durumlarının değerlendirilmesinde kadınların ağırlıklı olarak ilkökul mezunu oldukları, erkeklerde ise okur-yazar olmayanların çok daha az olduğu ve eğitim seviyelerinin eşit dağıldığı belirlenmiştir.

Tablo 1. Demografik veri formu ve anket verileri

	n/ %	Min-max	Ort \pm sp
yaş		18-39	22.07 \pm 3.04
cinsiyet	n/ yüzde		
kadın	360/(%54.1)		
erkek	304/(%45.6)		
Yerleşim yeri			
Kırsal	135/(%20.3)		
Şehir Merkezi	522/(%78.4)		
Anne eğitim durumu			
Okur yazar değil	53/(%8)		
ilkokul	287/(%43.1)		
ortaokul	91/(%13.7)		
lise	146/(%21.9)		
üniversite	83/(%12.5)		
Baba eğitim durumu			
Okur yazar değil	14/(%2.1)		
İlkokul	188/(%28.2)		
ortaokul	132/(%19.8)		
Lise	175/(%26.3)		
üniversite	150/(%22.5)		
		Min-max	Ort \pm Sp
İlk flört yaşı		2.0-23.0	15.01 \pm 3.32
Cinsiyet	N	Min-max	ort \pm sp
Kadın – flört yaşı	278	2.0-23.0	15.79 \pm 2.93
Erkek –flört yaşı	262	5.0-23.0	14.15 \pm 3.51
1.sınıf	337/(%50.6)		
4.sınıf	329/(%49.4)		
Fakülte	Frekans		
fen-edebiyat	280/(%42)		
konservatuvar	8/(%1.2)		
Güzel sanatlar	39/(%5.9)		
mühendislik	185/(%27.8)		
Tıp	154/(%23.1)		

Tablo 2. Anne ve baba eğitim durumunun katılımcıların ilk flört yaşı üzerine etkisi

	Anne Eğitim Durumu										P
	Okur-Yazar Değil		İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		
	Ort±Sp	Min-Max	Ort±Sp	Min-Max	Ort±Sp	Min-Max	Ort±Sp	Min-Max	Ort±Sp	Min-Max	
İlk Flört Yaşı	15.48± 3.59	7.0- 22.0	15.87± 2.96	7.0- 23.0	14.86± 3.42	6.0- 23.0	13.95± 3.39	2.0- 21.0	14.02± 3.32	6.0- 22.0	<0,0001
	Baba Eğitim Durumu										P
	Okur-Yazar Değil		İlkokul		Ortaokul		Lise		Üniversite		
	Ort±Sp	Min-Max	Ort±Sp	Min-Max	Ort±Sp	Min-Max	Ort±Sp	Min-Max	Ort±Sp	Min-Max	
İlk Flört Yaşı	15.27± 3.25	9.0- 19.0	15.83± 3.06	7.0- 23.0	15.36± 3.35	5.0- 23.0	14.55± 3.47	2.0- 22.0	14.21± 3.22	5.0- 22.0	<0,0001

Ebeveyn eğitim düzeylerinin ilk flört yaşı ile karşılaştırılmasında anne-baba eğitim düzeyi düştükçe ilk flört yaşının yükseldiği saptanmıştır.

Cinsel deneyim yaşayanların %39.5 olduğu, tamamlanmış cinsel deneyim yaşayanların ise % 27' ye düştüğü gözlemlenmiştir. Çalışmamızda ilk cinsel ilişkilerin %20 sinin romantik bir ilişki olduğu, bunu takiben %4.2 ile tek gecelik ilişkinin %1.7 ile genelevde deneyimin geldiği saptanmıştır. Cinsellikte farklı yaşam tarzları benimseyen kişilere karşı üniversite gençliğinin bir kısmının ılımlı olduğu diğer bir kısmının ise karşı olduğu belirlenmiştir. Sınıflar arasında istatistiksel olarak fark saptanamamıştır.

Bekâret ile ilgili fikirlerin değerlendirildiği sorularda kadın bekâretine yönelik beklentinin azaldığı belirlenmiştir. Eğitimin etkisinin değerlendirildiği bu çalışmada sınıf ilerledikçe bekâret gerekliliğine olan inanç istatistiksel açıdan anlamlı olacak şekilde azalmaktadır. Bizim çalışmamızda kadınların ve her iki cinsin bakire olması gerektiği ile ilgili sorulara istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde kadınların katılmadığı belirlenmiştir.

Kadınların 'Kadınların bakire olması gereklidir' önermesine katılmama oranları erkeklere göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır (kadın %27.9, erkek %19.5). Yine aynı önermeye erkeklerin katılma oranları kadınlara göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır (kadın %12.8, erkek %24.7). 'Bekâret her iki cins için gereklidir' fikri ile ilgili kadınların katılmama oranı (%26.2) erkeklere göre (%22.4) istatistiksel olarak anlamlıdır. P=0,008. 'Bekâretin önemli olduğunu düşünmüyorum'

düşüncesi ile ilgili ise kadınların katılma oranları (%24.0) erkeklere göre (%16.5) istatistiksel olarak anlamlı olacak kadar fazladır. Aynı soruya erkeklerin katılmama oranı (%32.3) kadınlara göre (%20.8) istatistiksel olarak fazladır. P<0,0001. 'Kadınların bakire olması gereklidir' düşüncesi ile ilgili 1. sınıfların katılmama oranı (%21.06) 4. sınıflara göre (%27.18) istatistiksel olarak anlamlı olacak kadar düşüktür. P=0,008. 'Erkeklerin bakir olması gereklidir' sorusuna erkeklerin katılmama oranları (%30.28) kadınlara göre (%25.55) istatistiksel olarak anlamlı çıkacak şekilde fazladır p=0,003. 'Bekâret her iki cins içinde gereklidir' fikri ile ilgili 4. sınıfların (%20.037) 1. sınıflara göre (%20.70) istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde daha fazla katılmadıkları, 1. sınıfların ise (%20.7) 4. sınıflara göre (%14.95) anlamlı olacak şekilde katıldıkları belirlenmiştir. P<0,001.

Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açısının da üniversite öğrencileri arasında da geleneksel şekilde düşünenler ile rollerin eşit olması gerektiğini düşünenlerin neredeyse eşit olduğu belirlenmiştir. İki soruda da istatistiksel açıdan anlamlı farklılık oluşmamıştır. Sınıflar arasındaki karşılaştırmada da fark saptanamamıştır. Çokeyliliğe yaklaşımın değerlendirildiği sorularda sınıflar arasında fark oluşmamıştır. Genel olarak gençler insanların tek eşli olduğuna inanmaktadır. Dini nikâhı ise bir kısım öğrencinin halen doğal gördüğü saptanmıştır.

Ailelerin cinselliğe ilişkin düşünce ve davranışları da çeşitli sorularla değerlendirilmiştir. Sonuçlar ağırlıklı olarak karşı cinsiyetle arkadaşlığı, flörte izin verildiği, mastürbasyonun yasaklanmadığı, cinsiyet ayrımı

yapılmadığı ve giyim konusunda uyarıda bulunma oranlarının düşük olduğu yönündeydi. Ancak evlilik öncesi ilişki halen çoğu ailede yasak olarak belirlendi. Şehir merkezinde yaşayan ailelerin, kırsalda yaşayan ailelere göre, karşı cinsle arkadaşlığa, flörte izin verdikleri, cinsiyet ayrımı yapmadıkları, giyim konusunda daha az uyarıda buldukları yönünde istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar çıkmıştır. Evlilik öncesi cinselliğe ise şehir merkezinde yaşayanlarda da izin verilmemektedir. Katılımcıların yetiştirildikleri yerlere göre yapılan karşılaştırmalarda beklendiği gibi kırsalda yaşayanların daha kısıtlayıcı oldukları saptanmıştır.

Cinsellik, üreme ve doğumla ilgili bilgilerin öğrenilmesi ile ilgili sorulara, ilk ne zaman öğrendiklerinin sorulduğu soruda sıklık sırasına göre çoğunlukla ortaokulda, daha az oranlarda ilkokul ve lisede öğrenildiği görülmüştür. Sadece %1.5'lik kısım üniversitede haberdar olduğunu belirtmiştir. Yine çoğunlukla sorup öğrenerek ve azımsanmayacak bir kısmı rastlantı eseri öğrendiklerinin belirtmiştir. Aileden öğrenenler ise %11.9'luk kısım oluşturmaktadır. Kaynaklar en sık arkadaşlar, kitaplar, internet ve anne şeklinde sıralanmaktadır.

Cinsellikle ilgili bilgileri kadınların bir kısmının istatistiksel olarak anlamlı çıkacak şekilde daha geç öğrendikleri, erkeklerin merak edip sorarak, kadınların ailenin verdiği eğitim ile öğrendikleri belirlenmiştir. Buna göre hem kadınlarda hem erkeklerde en sık ortaokul döneminde öğrendikleri görülmektedir. Cinsiyetler arası istatistiksel farklılık lise ve üniversite düzeyinde çıkmıştır. Kadınların %24.62'si lise, %25.22'si üniversite döneminde öğrendiğini belirtmiştir. Erkeklerde ise lisede %7.39, üniversitede %0.70'tir. (p<0,0001). Yine kadınlarda rastlantı eseri öğrenme (%39.38) erkeklere oranla (%27.63) çok daha fazla, merak edip sorarak öğrenme (%41.84), erkeklere göre (%63.63) çok daha düşüktür. Ailelerin verdiği eğitimle öğrenenler kadınlarda (%18.15), erkeklere göre (%7.2) çok daha fazladır. (p<0,0001). Cinsellik, üreme ve doğumla ilgili bilgileri ilk kimden öğrendikleri ile ilgili soruya kadınların (%12.57) erkeklere göre (%1.17) istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde annelerinden eğitim alarak öğrendikleri belirlenmiştir. Erkekler (%47.65) kadınlara göre (%47.65) istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde arkadaşlarından öğrenme oranlarının daha fazla olduğu saptanmıştır.

Sınıflar arası karşılaştırmada 1. sınıfların anneden (%9.4) ve internette (%9.7), 4 sınıflara göre (sırasıyla %5.6 ve %47.49) daha fazla olduğu belirlenmiştir.

1.sınıfların arkadaşlarından (%38.40) ve kitaplardan (%13.37) öğrenme oranlarının 4. sınıflara göre (sırasıyla %47.49 ve 13.37) istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde daha az olduğu belirlenmiştir.

Cinsellik ile ilgili bilgileri ilk öğrenme zamanının flört yaşı ile karşılaştırılması sonucunda ilkokulda öğrenenler ile ortaokulda öğrenenler (p<0,0001) ve ilkokulda öğrenenler ile lise öğrenenler arasında İlk Flört Yaşı ortalaması bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. (p<0,0001) Yine cinsellikle ilgili bilgileri ilk ilkokulda öğrenenler ile üniversitede öğrenenler arasında İlk Flört Yaşı ortalaması bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. (p=0,025) ortaokul ile lise arasında İlk Flört Yaşı ortalaması bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. (p=0,002)

CMÖ'nün Değerlendirilmesi

CMÖ'nün sonuçları değerlendirildiğinde 'sevişme her zaman doğal ve kendiliğinden olmalıdır'; 'sevişme hakkında konuşmak ve düşünmek onu bozar', 'sertleşme daima cinsel uyarılma işaretidir', 'her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir', 'sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir', 'eşler birbirlerinin sevdikleri zaman sevişmekten nasıl zevk alabileceklerini bilirler, seks doğaldır, öğrenilmez' mitlerine inandıkları ortaya çıkmıştır.

Mitlerin sınıflar arası, kişilerin yetiştiği yere göre ve cinsel bilgileri öğrenme zamanı ile yapılan karşılaştırmalarında istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar elde edilmiştir.

Bilgilerle ilk olarak üniversitede karşılaşanlarda (%40) ile ilkokul (%17.5), ortaokul (%9.4), lise(%15.8) de karşılaşanlara göre 'erkek her zaman seks ister ve her zaman sekse hazırdır' mitine inanma istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. P=0,049

'Cinsel ilişkiyi daima erkek başlatmalıdır' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin kararsız kalma oranı (%40), ilkokul (%13.7), ortaokul (%21.1), liseye (%29.7) göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır.

'Bir sevişmede erkek, sorumluluğu üstlenmek ve yönetmek zorundadır' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin kararsız kalma (%50) oranları, ilkokul (%11.5), ortaokul (%17.9), lisede (%31.7) öğrenenlere göre mitlere katılma oranları daha fazladır.(p=0,045) Sertleşme daima cinsel uyarılma işaretidir' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin kararsız kalma (%70) oranları, ilkokul (%30.7), ortaokul (%31.3), lisede (%53.7) öğrenenlere göre

mitlere katılma oranları daha fazladır. ($p < 0,0001$) 'Erkeğin cinsel organında sertleşme olunca en yakın zamanda boşalmalıdır' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin kararsız kalma (%90) oranları, ilkokul (%34.6), ortaokul (%41), lisede (%59.6) öğrenenlere göre mitlere katılma oranları daha fazladır. ($p < 0,0001$) 'Erkek cinsel organında sertleşmenin kaybı, eşini çekici bulmadığı anlamına gelir' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin kararsız kalma (%90) oranları, ilkokul (%31.3), ortaokul (%43.9), lisede (%54.5) öğrenenlere göre mitlere katılma oranları daha fazladır. ($p = 0,002$) 'Her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin kararsız kalma (%60) oranları, ilkokul (%21.3), ortaokul (%30.5), lisede (%37.4) öğrenenlere göre mitlere katılma oranları daha fazladır. ($p = 0,047$)

'Sevişme cinsel birleşme demektir' mitine bilgileri üniversitede öğrenenlerin (%50) kararsız kalma oranları, ilkokul (%12.9), ortaokul (%14.9), lisede (%24.0) öğrenenlere göre çok daha fazladır. 'İyi sekste amaç cinsel birleşmedir' mitine bilgileri ilkokulda öğrenenlerin (%8.2), ortaokul (%4.5) ve lisede (%6.0) öğrenenlere göre daha fazla katıldığı belirlenmiştir. $p = 0,028$. 'Büyük erkek cinsel organı kadının daha çok uyarılmasını sağlar' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin (%90) kararsız kalma oranları ilkokul (%36.9), ortaokul (%50.3), liseye (%51.5) göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $p = 0,005$

Bilgilerle ilk olarak üniversitede karşılaşanlarda (%30) ile ilkokul (%6.2), ortaokul (%4.8), lisede (%1.0) karşılaşanlara göre 'sevişme ancak iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir' mitine inanmama istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $p = 0,001$. 'Seks doğaldır, öğrenilmez' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin (%40) kararsız kalma oranları ilkokul (%18.0), ortaokul (%26.4), lisede (%31.3) öğrenenlere göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $p = 0,023$. 'Cinsel fanteziler kurmak yanlıştır' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin (%50) kararsız kalma oranları ilkokul (%18.3), ortaokul (%28.1), lisede (%24.5) öğrenenlere göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $p = 0,042$. 'Erkek ya da kadın sevişmeye hayır diyemez' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin (%80) kararsız kalma oranları ilkokul (%25.1), ortaokul (%27.1), lisede (%30.6) öğrenenlere göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $p = 0,042$. 'Sevişmede neyin normal olduğuna dair belirli ve kesin kurallar vardır' mitine bilgileri ilk üniversitede

öğrenenlerin (%80) kararsız kalma oranları ilkokul (%22.9), ortaokul (%32.8), lisede (%41.8) öğrenenlere göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $P < 0,0001$ 'Oral seks pistir' mitine bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin (%80) kararsız kalma oranları ilkokul (%26.8), ortaokul (%38.8), lisede (%42.9) öğrenenlere göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $P < 0,001$ 'Erkeğin cinsel sorunlarından kadın sorumludur, doktor-tedavi işe yaramaz' mitinde, bilgileri ilk üniversitede öğrenenlerin (%70) kararsız kalma oranları ilkokul (%14.7), ortaokul (%19.3), lisede (%21.2) öğrenenlere göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $p = 0,047$

CMÖ'nün sınıflara göre karşılaştırılmasında 'cinsel ilişkiyi daima erkek başlatmalıdır' mitine katılmama oranları 4. sınıflarda (%45.22) 1. sınıflara (%33.33) göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $P = 0,001$ 'Kadının seksini başlatması ahlaksızlıktır' mitine kararsız kalma oranları 1. Sınıflarda (%16.06) 4. Sınıflara (%8.25) göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $P = 0,034$ 'Bir sevişmede erkek, sorumluluğu üstlenmek ve yönetmek zorundadır' mitine katılmama oranları 4. sınıflarda (%39.17) 1. sınıflara (%29.6) göre istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. $P = 0,016$

Kırsalda yetişenlerin ve 1. sınıfların mitlere katılma oranları istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. Şehir merkezinde yetişenlerin ise 'sertleşmiş büyük bir penis iyi sevişmenin anahtarıdır ve 'büyük erkek cinsel organı kadının daha çok uyarılmasını sağlar' 'sevişme cinsel birleşme demektir' mitlerine kırsalda yetişenlerden daha fazla inandığını göstermiştir.

Cinsiyetlere göre CMÖ değerlendirildiğinde her iki cinsiyetin en çok inandıkları mitler; 'sevişme her zaman doğal ve kendiliğinden olmalıdır, sevişme hakkında konuşmak ve düşünmek onu bozar', 'erkekler bazı duygularını belli etmemelidir', 'sertleşmiş büyük bir penis iyi sevişmenin anahtarıdır', 'büyük erkek cinsel organı kadının daha çok uyarılmasını sağlar', 'sertleşme daima uyarılma işaretidir', 'her erkek her kadına nasıl zevk vereceğini bilmelidir', 'sevişme ancak her iki tarafın birlikte orgazm olması ile güzeldir' 'eşler birbirlerini bildikleri zaman sevişmekten nasıl zevk alacaklarını bilirler', 'seks doğaldır öğrenilmez' mitleri olmuştur. Farklı olarak ise kadınlar 'erkekler her zaman seks ister ve her zaman sekse hazırdır', erkekler ise 'büyük erkek cinsel organı kadının daha çok uyarılmasını sağlar' mitlerine daha yüksek oranda katılmaktadırlar.

TARTIŞMA

Çalışmamızda yetiştirilme yerinin hem düşünceler hem de yaşantıya yansdığı sonucu elde edilmiştir. Buna göre eğitim düzeyinden bağımsız olarak kırsalda yetişenler; bekârete daha çok önem vermekte, mitlere daha çok inanmakta, ya da mitlerle ilgili karar verememektedirler. Bu sonuç daha önceki bir çalışmadan farklıdır. Gümüşhane Üniversitesi'nde yapılan çalışmada öğrencilerin ailelerinin yaşadığı yer, aile statüsü gibi değişkenler ile evlilik öncesi deneyime bakış açısı arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır³. Ebeveyn eğitim düzeylerinin ilk flört yaşı ile karşılaştırılmasında anne-baba eğitim düzeyi düştükçe ilk flört yaşının yükseldiği saptanmıştır. Bu sonuç herhangi bir ilişki bulunamadığının belirtildiği önceki çalışmalardan farklıdır³. Eğitim durumu yüksek ailelerin çocuklarının karşı cinsle iletişimine daha anlayışlı davrandıkları düşünülebilir. Bununla beraber adölesan gebeliklerin değerlendirildiği çalışmalarda ailelerinin sosyokültürel, gelir, eğitim düzeylerinin düşük olması önemli risk faktörleri olarak değerlendirilmiştir.

Cinsel deneyim yaşayanların %39.5 olduğu, tamamlanmış cinsel deneyim yaşayanların ise % 27' ye düştüğü gözlemlenmiştir. Daha önce yapılan bazı çalışmalara benzer bir sonuçtur⁵. Her ne kadar üniversite öğrencilerinin yaklaşık yarısının cinsel aktif oldukları belirtilmekten de, benzer içerikli çalışmalarda gençlerin cinsel deneyim oranları birbirinden çok farklı çıkmıştır. Bu farklılıkların örneklem kümesinin farklılıkları, çalışmanın yapıldığı bölgelerin özellikleri gibi değişkenler nedeniyle farklılık göstermiş olabileceği düşünülmüştür³.

Eğitimin etkisinin değerlendirildiği bu çalışmada sınıf ilerledikçe bekâret gerekliliğine olan inanç istatistiksel açıdan anlamlı olacak şekilde azalmaktadır. Cinsiyete göre karşılaştırıldığında kadınların kadın bekâretini gerekli görmedikleri, erkeklerin ise kadın bekâretini gerekli gördükleri belirlenmiştir. Erkek bekâreti konusunda cinsiyetler arası fark saptanamamıştır. Daha önce yapılan bazı çalışmalarda kadınların erkeklere nispeten cinsel deneyime daha karşı oldukları belirlenmiştir^{4,6,7,9}. Çalışmamızda ise eğitim seviyesi yükseldikçe kadınların, bekâretin gerekliliğine olan inançları azalmaktadır. Benzer sonuçlara 2004 yılında Dokuz Eylül Tıp Fakültesinde yapılan çalışmada da ulaşılmıştır⁸. Ancak çalışmamızda inanmama oranları daha fazla çıkmıştır. Bu sonuçlarla geçen yıllara bağlı değişimler olduğu kadar, yaşam içindeki gözlemlerin, deneyimlerin ve üniversite

eğitiminin gençlerde ve özellikle kadınlarda, bekâret mecburiyeti üstüne fikirlerini özgürlükçü yönde değiştirdiği, bununla beraber yine de popülasyonun bir kısmının halen bekâreti önemseydiği, toplumsal cinsiyet rolleri ile ilgili bir farkındalık sağladığı düşünülebilir.

Çalışmamızda ilk cinsel ilişkilerin %20 sinin romantik bir ilişki olduğu, bunu %4.2 ile tek gecelik ilişkinin %1.7 ile genelevde deneyimin geldiği saptanmıştır. Başka çalışmalarda hem üniversite öğrencilerinde hem de toplumda ilk cinsel ilişkiyi para karşılığı veya genelevde yaşama oranları bizim çalışmamıza nazaran çok daha yüksek oranda bulunmuştur^{8,9}. Bu verinin çalışmalar arasında geçen sürede genel toplumsal yaklaşımlardaki farka ya da şehir farkına bağlı olabileceği düşünülmüştür. Yurtdışı çalışmalarda üniversite öğrencileri arasında tek gecelik ilişkilerde artma olduğu belirlenmiştir¹⁰. Bu durum gençlerin bağlanma ve uzun soluklu bir ilişkinin sorumluluklarını almak istememe gibi sebeplerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Çalışmamızda ise romantik ilişkilerin halen daha çok tercih edildiği belirlenmiştir.

Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açısının da üniversite öğrencileri arasında da geleneksel şekilde düşünenler ile rollerin eşit olması gerektiğini düşünenlerin hemen hemen eşit olduğu belirlenmiştir. İki soruda da istatistiksel açıdan anlamlı farklılık oluşmamıştır. Sınıflar arasındaki karşılaştırmada da fark saptanamamıştır. Bu sonuç; gençlerin kadın ve erkeklerin farklı yaradılışlara sahip olsalar da toplumsal rolleri eşit paylaşmaları gerektiğine inandıkları fikrine götürebilir. Bu sonuçlar daha önce Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin değerlendirildiği erkeklerin cinsiyet rollerini belirgin olarak benimsediklerinin saptandığı bir çalışmadan oldukça farklıdır¹¹. Bu sonuç toplumsal cinsiyet rollerinin daha keskin bir farkla belirlendiği, yaşanan coğrafi bölgelerden kaynaklanmış olabilir.

Cinsellik, üreme ve doğumla ilgili bilgilerin öğrenilmesi ile ilgili sorulara, ilk ne zaman öğrendiklerinin sorulduğu soruda sıklık sırasına göre çoğunlukla ortaokulda, daha az oranlarda ilkökul ve lisede öğrenildiği görülmüştür. Sadece %1,5'lik kısım üniversitede haberdar olduğunu belirtmiştir. Yine çoğunlukla sorup öğrenerek ve azımsanmayacak bir kısmı rastlantı eseri öğrendiklerinin belirtmiştir. Aileden öğrenenler ise %11,9'luk kısmı oluşturmaktadır. Ve güncel çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda bu oran maalesef çok düşük kalmaktadır. Kaynaklar en sık arkadaşlar, kitaplar,

internet ve anne şeklinde sıralanmaktadır. Daha önce yapılan çalışmalarda belirlendiği üzere bilgi kaynağı genellikle medya, arkadaşlar, aile dışı kaynaklardır⁴. Bir başka çalışmada ise ilk sırayı kitaplar ve televizyon almıştır¹². Bizim çalışmamızda katılımcıların çoğunun ortaokulda ve arkadaşlarından cinsellikle ilgili bilgileri öğrendikleri belirlenmiştir. Cinsiyetlere göre farklılık değerlendirildiğinde kadınların erkeklerle göre daha geç yaşlarda öğrendikleri, kadınların rastlantı eseri öğrenme oranlarının daha yüksek olduğu ve aileden eğitim alarak öğrenmenin kadınlar için belirgin olarak daha fazla olduğu, erkeklerin merak edip sorarak öğrendikleri belirlenmiştir. Hem kadınlar hem de erkeklerde bilgi kaynağı sıklıkla arkadaşlardır. Ancak kadınların annelerinden ve kitaplardan bilgi edinme oranı çok daha fazladır. Bu sonuç daha önce cinsel bilgi seviyesinin değerlendirildiği pek çok çalışma ile benzerdir^{6,8}. Akran iletişiminin önemi bu çalışmalarda ortaya çıkmıştır. Aileleriyle cinsel sağlık üzerine konuşabilen kolej öğrencisi gençlerin ailelerinin eğitim düzeyinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir¹³. Cinsel eğitim ile ilgili bilgilere ulaşılma zamanı, bilgi kaynağı ile mitlerin yaygınlığının karşılaştırılmasında eğitimin zamanının önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır¹⁴. Bu sonuç daha önce yapılan çalışmalarla benzerdir¹⁵. İlk flört yaşı ile cinsel bilgileri öğrenme arasındaki ilişki incelendiğinde erken yaşta flört yaşayanların bilgileri daha erken öğrendiği görülmüştür. Ancak flört öncesi mi sonrası mı cinsel bilgiler alındığı net olmadığından, cinsel eğitime, cinsel ilişkiyi erken başlama yönünde özendirici olduğu savını atfetmek mümkün değildir. Bu sonuçtan da eğitimin ve doğru bilgilere ulaşmanın önemi ortaya çıkmaktadır.

Katılımcıların yetiştirildikleri yerlere göre yapılan karşılaştırmalarda beklendiği gibi kırsalda yaşayanların ailelerin daha kısıtlayıcı oldukları saptanmıştır. Daha önce yapılan benzeri çalışmalarda benzer sonuçlar elde edilmiştir¹⁵. Çalışma yıllarının incelenmesinden de fark edileceği gibi, yıllar içerisinde toplumun cinsel eğitim ile ilgili yaklaşımında elle tutulur bir değişim gerçekleşmemiştir.

Kırsalda yetişenlerin mastürbasyon kirli ve zararlıdır mitine katılma oranları istatistiksel olarak anlamlı olacak şekilde fazladır. Çeşitli çalışmalarda erkekler kadınlara göre çok daha fazla oranda mastürbasyon yaptığını ifade etmektedir^{6,16,17}. Bu sonuç, cinsellikle ilgili rahat konuşamama ile ilgili olduğu kadar, mastürbasyonun kadınlar için zararlı olduğu miti ile de ilgili olabilir. Burada da yine toplumsal cinsiyet rollerinin kırsalda daha fazla benimsendiği ortaya

çıkılmaktadır. Cinsel bilgiler edinme zamanı ile inanılan mitlerin karşılaştırılmasından elden edilen veriler erken yaşta öğrenilen bilgiler doğru da yanlış ta olsa yüksek oranda pekişmekte olduğunu göstermiştir. Erken yaşta ve doğru verilecek, müfredata dâhil edilmiş doğru bilgilerin toplumun sağlıklı nesiller yetiştirmesi için önemi aşikardır.

CMÖ'nün sınıflar arasındaki karşılaştırmasına göre 4. sınıfların mitlere katılmama oranlarının istatistiksel olarak anlamlı şekilde fazla olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç üniversite yaşamının gençlerin düşüncelerini cinsel sağlık ile bilgiler ve kadın-erkek eşitliği yönünde olumlu olarak değiştirdiğini göstermektedir. Cinsel deneyimin etkisinin değerlendirilmesinde deneyimin mitlerin sönmesinde yeterli olmadığı, eğitimin önemi bir kez daha kanıtlanmaktadır. Cinsiyetlere göre CMÖ karşılaştırma sonuçlarından çiftler arasında cinselliğin konuşulmamasına bağlı önemli iletişim eksikliği olduğu, çiftlerin birbirlerinin beklentilerini bilmedikleri, tahmin yürüttükleri sonucuna ulaşılabilir.

Çalışmamızda beklendiği gibi üniversite eğitiminde geçen sürecin cinsel mit ve tutumlara pozitif yönde bir etkisi olduğu belirlenmiştir. Burada ilerleyen yaş, olgunlaşan ilişkiler, bireysel gelişim, araştırma, bilgiye daha kolay erişme gibi faktörler etkili olmuş olabilir. Ancak yine de sürecin kısıtlı sonuçları olduğu, pek çok kişide de mitlerin devam etmekte olduğu aşikardır. Ulaştığımız sonuçlar daha önce Amerika ve Afrika'da yapılan çalışmalar ile benzerdir¹⁴.

Gençlerin mitlere inanma oranlarının halen yüksek olduğu göz önünde bulundurulduğunda cinsel eğitimin örgün eğitim programına hızla entegre edilmesi gerektiği açıktır. Cinsel eğitim konusunda 1. basamak sağlık çalışanlarının eğitimi büyük önem taşımaktadır¹⁸. Özellikle sağlık hizmeti vermek için eğitilen grupların dahi toplumun geleneksel bakış açısının dışına çıkamamaları, üreme ve cinsel sağlıkla ilgili bilgilerinin yetersiz olması, eğitimin yetersiz olduğu kanaatine vardırırmaktadır^{16,19}. Buna dair yapılan yurtdışı çalışmalarda 2 haftalık seçmeli ders programının dahi, geleceğin sağlık profesyonellerinin hastayı incitme korkusunu azaltıp, cinsel yaşam ve cinsel sağlık ile ilgili konuşabilme becerilerini artırdığı ve bu etkinin takip eden birkaç ay boyu sürdüğü belirlenmiştir²⁰. Gençlere yönelik cinsel sağlık eğitimlerinin kültürümüze ve toplumun dini inançlarına ters düşmeyecek hale getirilerek uygulanması yaygınlaşmasını kolaylaştırabilir.

Yapılan çalışmalar ebeveyn ve eğitimcilerin, ergen

cinselliğini yok saymak ve ya engellemeye çalışmak yerine iletişimlerini doğru tutumları anlatma yönünde kullanmalarını önermektedir ²¹. Asıl hedef gençleri korumak olduğu halde bu tutumlar cinsel yaşam ve cinsel sağlık konusunda gençleri bilgisiz, tek başına ve çözümsüz bırakmaktadır. CMÖ'de bahsi geçmemekle beraber, toplumlarda sıklıkla görülen mitlerden birisi de tecavüz mitidir ²². Bu mitle ilgili kadını suçlayıcı inanç ve tutumlar sıklıkla tecavüz mağdurlarında kendini suçlamaya, suçu ihbar etmemeye, yeterli yardım almamaya, mite inanan toplumlarda kişiyi rehabilite etmek yerine daha çok örseleyip toplum dışına itmeye neden olmaktadır.

Bir diğer konu da ergenlik döneminde suistimale maruz kalan gençlerde görülen yalnızlık ve çaresizlik duygusudur. Toplumun tepkisinden korkan, gelecek kaygısı taşıyan gençlerin resmi kanallara ya da ailelerine başvurmaları genellikle ya geç olmakta ya da hiç olmamaktadır. Eğitim verilirken gençlere yasal hakları ve ihtiyaç duyduklarında başvurabilecekleri kurumlar anlatılmalıdır. Ancak gençlerin tüm bu bilgilere sahip olsalar dahi yasal haklarını kullanma ve kurumlara başvurmaları durumunda yaşayacakları toplum dışına itilme, horgörülme ve gelecek yaşamın tehlikeye girmesi gibi korkularla, geri duracakları öngörülebilir. Cinsellik konusundaki stigmatizasyonları toplumdan silmek önemli bir hedef olmalıdır.

Öncelikle ortaöğretim eğitimi esnasında ve devamında üniversitelerin medikososyal birimlerinde bilgilendirme yapan ve hizmet veren üniteler kurulması gerektiği fikrine katılıyoruz ¹⁹. Ancak tek başına üniversite ve liselerde verilecek eğitim aileler ile gençler arasındaki uçurumu kapatamayacağından daha kapsamlı bir projenin gerektiği açıktır. Medyanın, birinci basamak sağlık hizmetlerinin, ortaöğretim ve üniversite seviyesindeki öğrencilerin eğitiminin bir arada yürütülmesinin daha etkin olacağı düşünülmektedir. Eğitimin kapsamı ise üreme sağlığı, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, aile planlaması yöntemleri olduğu kadar cinsel haklar, eşitlik, cinsel saldırılar gibi toplumsal konuları da içermelidir.

Toplumsal cinsiyet rolleri yeni nesilleri büyütüp eğiten aileler aracılığı ile etkinleşmektedir. Bu nedenle ailelerin, özellikle de annelerin, eğitim seviyelerinin önem taşıdığı düşünülmektedir. Aileleri eğitirken cinsel sağlık eğitiminin cinsellik yaşamayı öğretmek ve özendirilmekten ziyade, gençleri hazırlıklı hale getirmek olduğunun üstünde durmak diğer bir önemli noktadır. Daha önce defalarca üzerinde durulduğu üzere, cinsel eğitim kişilerin mitlerinin azalmasında

önemlidir. Cinsel mitlerin sürekliliği bireylerin yaşantısını olumsuz etkileyip ketlemekte ya da aile içi ilişkilerin bozulmasına sebebiyet vermekte, yanlış bilgiler kulaktan dolma bilgilerle kuşaktan kuşağa aktararak kendini devam ettirmektedir. Devam eden cinsel mitler çiftlerin hem cinsel hem de sosyal yaşamlarını doğrudan etkilemektedir ⁹. Çalışmamızda Zielbergel'in CMÖ kullanılmış olsa da toplumda cinsellikle alakalı daha pek çok mit güncel hayatı etkilemektedir ²³.

Sonuç olarak, diğer alanlarda olduğu gibi cinsel hayat, cinsel sağlık, korunma yöntemleri gibi konularda bilgilendirme sürecini doğruluğu belirsiz, önyargılı, bireysel kanı ve deneyimlerle edinilen kulaktan dolma, korkutucu, kısıtlayıcı olmaktan çıkarmak gerekmektedir. Sağlıklı bir toplum için sağlıklı yaşamayı bilen bireylerin yetiştirilmesinin yolu erken yaşta yapılandırılmış eğitimden geçer. Bu konuda hem toplumda hem eğitimcilerde oluşan anlaşılabilir endişelerin üstesinden gelmek için bilimsel verilerin üstünde durup bunları kültürümüze uygun, topluma rahat nakledilebilir hale getirmenin uzun vadede sosyolojik ve medikal pek çok sorunu çözmekte yardımcı olacağı kanaatindeyiz.

Yazar Katkıları: Çalışma konsepti/Tasarımı: ÖED; Veri toplama: ÖED; Veri analizi ve yorumlama: ÖED; Yazı taslağı: ÖED; İçeriğin eleştirel incelenmesi: AEY; Son onay ve sorumluluk: ÖED, AEY; Teknik ve malzeme desteği: -; Süpervizyon: AEY; Fon sağlama (mevcut ise): yok.

Bilgilendirilmiş Onam: Katılımcılardan yazılı onam alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması beyan etmemişlerdir.

Finansal Desteği: Yazarlar finansal destek beyan etmemişlerdir.

Author Contributions: Concept/Design : ÖED; Data acquisition: ÖED; Data analysis and interpretation: ÖED; Drafting manuscript: ÖED; Critical revision of manuscript: AEY; Final approval and accountability: ÖED, AEY; Technical or material support: -; Supervision: AEY; Securing funding (if available): n/a.

Informed Consent: Written consent was obtained from the participants.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: Authors declared no conflict of interest.

Financial Disclosure: Authors declared no financial support

KAYNAKLAR

1. Türk Dil Kurumu. Türkçe Sözlük, 11. Baskı. Ankara, Türk Dil Kurumu, 2019.
2. Aksöyek A, Canatar T. Sexuality and sexual education. Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care. 2015;9:54-8.
3. Evcili F, Cesur B, Altun A, Güçtaş Z, Sümer H. Evlilik öncesi cinsel deneyim: ebelik bölümü öğrencilerinin görüş ve tutumları. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi: 2013;2:496-8.
4. Pınar G, Doğan N, Ökdem Ş, Algır I, Öksüz E. Özel bir üniversitede okuyan öğrencilerin cinsel sağlıkla ilgili bilgi tutum ve davranışları, Tıp Araştırmaları

- Dergisi. 2009;7:105-113.
5. Siyez DM, Siyez E. Üniversite öğrencilerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklara ilişkin bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Turk J Urol*. 2009;35:49-55.
 6. Civil B, Yıldız H. Erkek öğrencilerin cinsel deneyimleri ve toplumdaki cinsel tabulara yönelik görüşleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Elektronik Dergisi*. 2010;3:58-64.
 7. Yıldırım T. Üniversite çağındaki ergenlerin cinsel bilgi, tutum ve davranışları (Uzmanlık tezi). Edirne, Trakya Üniversitesi. 2008.
 8. Özcan S, Aras Ş, Şemin S, Orçın E. Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin cinsel tutum ve davranış özellikleri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*. 2004;18:27-39.
 9. Yılmaz E, Zeytinci İE, Sarı S, Karababa İF, Çilli AS, Kucur R. Konya il merkezi'nde yaşayan evli nüfusta cinsel sorunların araştırılması. *Turk Psikiyatri Derg*. 2010;21:126-34.
 10. Fielder RL, Carey KB, Carey MP. Are hookups replacing romantic relationships? a longitudinal study of first-year female college students. *J Adolesc Health*. 2013;52:657-9.
 11. Vefikuluçay D, Zeyneloğlu S, Eroğlu K, Taşkın L. Kafkas Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 2007;14:26-38.
 12. Yaşan A, Gürgeç F. Cinsel partneri olan bir hemşire grubu ile hiç partneri olmamış bir hemşire grubunun cinsel bilgi edinme yolları ve cinsel mitlerin yaygınlığının karşılaştırılması. *Yeni Symposium*. 2004;422:72-6.
 13. Ayalew M, Nigatu D, Sitotaw G, Debie A. Knowledge and attitude towards sexual and reproductive health rights and associated factors among Adet Tana Haik College students, Northwest Ethiopia: a cross-sectional study. *BMC Research Notes*. 2019;12:80
 14. Agide FD, Shakibazadeh E. Discourses on sexuality and sexual health perspectives among Wachemo University Students, Ethiopia: A qualitative study. *Ethiop J Health Sci*. 2018;28:599-606.
 15. Torun F, Torun SD, Özyayın AN. Men's belief in sexual myths and factors effecting these myths. *Dusunen Adam*. 2011;24:24-31.
 16. Ergün G, Çakır C. Sağlık yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin cinsel sağlıkla ilgili bilgi, tutum ve davranış özelliklerinin incelenmesi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2015;6:99-104.
 17. Wang H, Che B, Xu Y, Miao Q, Wu Z, Yu Q et al. View changes and educational demands on sexual/reproductive health of students at Shanghai Jiaotong University. *Int J Clin Exp Med*. 2015;8:16414-23.
 18. Vural BK, Zencir G. Cinsel sağlık eğitim modeli: İMB modeli. *Gaziantep Medical Journal*. 2010;16:1-5.
 19. Karabulutlu Ö, Kılıç M. Üniversite öğrencilerinin cinsel sağlık ve üreme sağlığı hakkındaki bilgi düzeylerinin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*. 2011;14:39-45
 20. Gerbild H, Larsen CM, Rolander B, Josefsson KA. Does a 2 week sexual health in rehabilitation course lead to sustained change in students' attitudes?—a pilot study. *Sex Disabil*. 2018;36:417-35.
 21. Somers CL, Paulson SE. Students' perceptions of parent-adolescent closeness and communication about sexuality: relations with sexual knowledge, attitudes and behaviors. *J Adolesc*. 2000;23:629-44.
 22. Senn CY, Eliasziw M, Hobden KL, Newby-Clark JR, Barata PC, Radtke HL et al. Secondary and 2-year outcomes of a sexual assault resistance program for university women. *Psychol Women Q*. 2017;41:147-62.
 23. Zilbergeld, B. *The New Male Sexuality*, Revised edition. New York, Bantam Books, 1999.